

Haitalliset vieraslajit, joita ei istuteta

<https://kaupunkikasviopas.hel.fi/kortti/haitalliset-vieraslajit-istuteta/>

Puutarhat, puistot ja viherrakentaminen ovat merkittävä haitallisten vieraslajien leviämisen lähde. Kaupungin istutuksissa tulee käyttää vain sellaisia kasveja, jotka eivät leviä hallitsemattomasti luontoon. Kaupunki on laatinut voimassa olevan lainsäädännön, vieraslajilinjausten ja kirjallisuuslähteiden pohjalta lajiluettelon niistä kasvilajeista ja –lajikkeista, joita ei Helsingin istutuksissa käytetä.

Kuva haitalliset vieraskasvit

Tarhapiisku (Solidagosp.)

Käyttörajoitukset

Helsingin vieraslajilinjauksessa (2015) ja Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjauksessa (2009) todetaan, ettei haitallisesti leviäviä vieraslajeja istuteta, kylvetä eikä muutoin levitetä kaupungin omistamille ja hallinnoimille viheralueille ja tonteille. Keskeisenä välineenä haitallisten puutarhakasvien käytön rajoittamisessa on Helsingin kaupunkikasviopas. Oppaan alkuperäiseen versioon (2010) sisältyi luettelo kasveista, joiden käyttöä haluttiin rajoittaa. Luetteloa on sen jälkeen päivitetty useaan otteeseen muuttuneen lainsäädännön ja kertyneen uuden tiedon mukaan. Luettelon tarkoituksena on ennalta ehkäistä haitallisten kasvien käyttöä uusissa julkisissa istutuksissa suunniteltaessa.

Käsitteet

Kansallisen vieraslajistrategian (2012) mukaan:

Vieraslajiksi kutsutaan sellaista luontoon levinnyttä lajia, joka ei alun perin ole kuulunut ekosysteemiin eikä olisi pystynyt sinne omin neuvoin leviämään. Vieraslaji on ylittänyt luontaiset leviämiseesteet, kuten mantereen, meren tai vuoriston, ihmisen tietoisella tai tahattomalla myötävaikutuksella.

Haitallinen vieraslaji on Suomessa jo esiintyvä vieraslaji, joka aiheuttaa tietyllä alueella, tietyssä paikassa tai tiettyyn aikaan välittömästi tai välillisesti ekologista, taloudellista, terveydellistä tai sosiaalista kielteistä vaikutusta tai haittaa, ja tämän lajin aiheuttama haitta vaatii erityisiä toimenpiteitä. Toimenpiteet voivat olla esimerkiksi vaikutusten ennaltaehkäisemistä ja torjuntaa, varhaista havaitsemista ja hävittämistä, leviämisen estämistä ja jatkuvia pitkän aikavälin rajoittamistoimenpiteitä, tai sopeutumista vieraslajien aiheuttamaan haittaan.

Tarkkailtava tai paikallisesti haitallinen vieraslaji voi olla

1. Suomen rajojen ulkopuolella haitalliseksi todettu vieraslaji, jonka todennäköisyys saapua Suomeen on suuri
2. Suomessa paikallisesti esiintyvä vieraslaji, joka olosuhteiden muuttuessa voi muuttua haitalliseksi

Erityisen haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan sellaista Suomessa jo esiintyvää tai tarkkailtavaa potentiaalista vieraslajia, jonka kohdalla tulee ryhtyä nopeasti erityisen tehokkaisiin toimenpiteisiin sen leviämisen estämiseksi ja haittojen torjumiseksi.

/expand]

Lainsäädäntö

Vieraslajien käyttöä säädetään sekä Euroopan unionin että kansallisella lainsäädännöllä. EU:n asetus haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta tuli voimaan 1.1.2015 (1143/2014). Asetuksen jälkeen on laadittu EU:n kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luettelo, johon on listattu ne lajit, joiden maahantuonti, kasvatus, myynti, muu hallussapito ja ympäristöön päästäminen on kielletty kaikissa EU:n kuuluviissa maissa. Luettelo sisältyy Komission vieraslajilainsäädännön täytäntöönpanoasetuksiin (EU 2016/1141, EU 2017/1263, EU 2019/1262). Unionin ensimmäinen luettelo (37 lajia) on tullut voimaan 3.8.2016 ja täydennetty ensimmäisen kerran (12 uutta lajia) 2.8.2017 ja toisen kerran (17 uutta lajia) 15.8.2019.

Kansallinen vieraslajilaki tuli voimaan 1.1.2016 (1709/2015) ja uudistettu valtioneuvoston vieraslajiasetus 23.5.2019 (704/2019). Suomen kansalliseen vieraslajiasetukseen sisältyy EU:n listalla mainittujen lajien lisäksi kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luettelo.

Kansallisesti merkityksellisenä haitallisena vieraslajina pidetään sellaista muuta kuin unionin luettelon kuuluvaa haitallista vieraslajia, josta saatavilla olevan tieteellisen näytön perusteella voi aiheutua vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle tai muuta vahinkoa luonnonvaraiselle eliöstölle taikka vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle.

Kansallisen vieraslajiasetukseen kirjattuja, vieraslajiluettelon kuuluvia kasveja ei saa lain ja asetuksen mukaan päästää ympäristöön eikä tarkoituksellisesti tuoda maahan Euroopan unionin ulkopuolelta tai Euroopan unionin jäsenvaltiosta, pitää hallussa, kasvattaa, kuljettaa, saattaa markkinoille, välittää taikka myydä tai muuten luovuttaa.

Taulukon johdanto

Haitallisten ja tarkkailtavien vieraskasvien käyttörajoitukset Helsingissä-taulukkoon on koottu luettelo niistä lajeista, joita ei julkisissa istutuksissa istuteta tai kylvetä. Tarkkailtavien lajien istuttaminen on edelleen sallittua, mutta suositellaan niiden korvaamista muilla lajeilla ja lajikkeilla. Tietämystä

lajien haitallisuudesta täydennetään suunnitelmallisesti ja lajiluetteloa sekä käyttörajoituksia päivitetään säännöllisesti.

Taulukossa kullekin lajille ja lajikkeelle on määritetty käyttörajoitus Helsingissä, joka perustuu lainsäädäntöön, vieraslajilinjauksiin ja tietoon lajien haitallisuudesta. Taulukon haittaluokkaa (haitallinen, erittäin haitallinen, tarkkailtava laji) kuvaavissa sarakkeissa on esitetty sekä Kansallisen vieraslajistrategian (2012) että Helsingin vieraslajilinjauksen (2015) mukainen haittaluokka lajeittain. Helsingin vieraslajien tilanne poikkeaa monessa suhteessa muun Suomen tilanteesta ja siksi lajikohtaiset haittaluokat eroavat joidenkin lajien osalta verrattaessa Helsingin vieraslajilinjausta ja Kansallista vieraslajistrategiaa. Esimerkiksi hamppuvillakko luokiteltiin kansallisessa strategiassa tarkkailtavien haittaluokkaan ja Helsingissä haitallisiin lajeihin, koska Helsingissä hamppuvillakosta oli jo 2010-luvun alussa todettu olevan haittaa ja kasvustojen torjuntatyöt oli aloitettu. Sittemmin laji on lisätty kansalliseen vieraslajiluetteloon. Lainsäädännössä mainitut lajit löytyvät taulukon viimeisestä sarakkeesta. Lähteenä on käytetty EU:n vieraslajiluetteloa (viimeisin täydennys 15.8.2019) ja kansallinen vieraslajiasetuksen lajiluetteloa (23.5.2019).

Suurinta osaa taulukon lajeista ei ole enää pitkään aikaan istutettu tai niiden istuttaminen Helsinkiin on ollut vähäistä. Uusissa viherrakentamisen kohteissa, kuten maisemapelloilla ja hulevesiaiheissa, on kokemusten kautta huomattu joidenkin lajien haitallisuus ja ne ovat päätyneet luetteloon. Kokeiltaessa uusia viheralueiden koristekasvilajeja ja -lajikkeita, tulee erityistä huomiota kiinnittää niiden potentiaaliseen leviämishintaan. Monille haitallisille vieraslajeille, joita on käytetty koristekasveina, etsitään korvaavia haitattomia lajeja ja lajikkeita. Kurturuusua korvaavia lajeja ja lajikkeita on listattu [tänne](#).

Taulukko on päivitetty keväällä 2020.

Voit tarvittaessa ladata [tästä](#) taulukon omalle koneellesi Excel-muodossa.

Avaa taulukko näkyville tästä (Haitalliset vieraskasvit)

Suositus vieraskasvien käytöstä

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Kasviryhmä	Suositus Helsingissä	Helsingin vieraslajilinjauksen haittaluokka (2015)	Kansallinen vieraslajistrategian haittaluokka (2012)
Abies balsamea	palsamipihta	lehtipuu	tarkkaillaan leviämistä luonnonalueille, ei käyttörajoituksia	tarkkailtava	tarkkailtava

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Kasviryhmä	Suositus Helsingissä	Helsingin vieraslajilinjauksen haittaluokka (2015) - erittäin haitallinen - haitallinen - tarkkailtava	Kan... stra... (... - e... hai... - ha... tark...
Abies sibirica	siperianpihta	lehtipuu	tarkkaillaan leviämistä luonnonalueille, ei käyttörajoituksia	tarkkailtava	tarkk...
Acer pseudoplatanus	vuorivaahtera	lehtipuu	EI ISTUTETA	tarkkailtava	tarkk...
Prunus pennsylvanica	pilvikirsikka	lehtipuu	tarkkaillaan leviämistä luonnonalueille, ei käyttörajoituksia	tarkkailtava	tarkk...
Thuja plicata	jättituija	lehtipuu	tarkkaillaan leviämistä luonnonalueille, ei käyttörajoituksia	tarkkailtava	tarkk...
Amelanchier spicata	isotuomipihlaja	lehtipensas	EI ISTUTETA	haitallinen	haita...
Cornus alba	idänkanukka (perusmuoto)	lehtipensas	EI ISTUTETA (käyttörajoitus ei koske lajikkeita)	haitallinen	tarkk...
Cornus alba ssp.stolonifera	lännenpensaskanukka	lehtipensas	tarkkaillaan leviämistä luonnonalueille, ei käyttörajoituksia	tarkkailtava	tarkk...
Rosa rugosa (perusmuoto)	kurturuusu(perusmuoto)	lehtipensas	EI ISTUTETA (käyttörajoitus ei koske tarhakurturuusuja)	erittäin haitallinen	erittä... haita...

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Kasviryhmä	Suositus Helsingissä	Helsingin vieraslajilinjauksen haittaluokka (2015) - erittäin haitallinen - haitallinen - tarkkailtava	Kan... stra... (... - e... hai... - ha... tark... eritt... haita... tarkk... haita... tarkk... eritt... haita... eritt... haita...
Rosa rugosa f. alba	kurturuusu(perusmuodon valkokukkainen muoto)	lehtipensas	EI ISTUTETA	erittäin haitallinen	eritt... haita...
Sambucus racemosa	terttuselja	lehtipensas	EI ISTUTETA	haitallinen	haita...
Sorbaria sorbifolia	viitapihlaja-angervo	lehtipensas	EI ISTUTETA	haitallinen	tarkk...
Alchemilla mollis	jättipoimulehti	ruohovartinen kasvi	tarkkaillaan leviämistä luonnonalueille, erityisesti rantojen ja arvoniittyjen läheisyydessä, ei käyttörajoituksia		tarkk...
Convolvulus sepium ssp. sepium	valkokarhunköynnös, elämänlanka	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haita...
Convolvulus sepium ssp. spectabilis	punakarhunköynnös, elämänlanka	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haita...
Erythranthe guttata	täpläapinankukka	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		
Gunnera tinctoria	värigunnera	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		
Heracleum mantegazzianum	kaukasianjättiputki	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	erittäin haitallinen	eritt... haita...
Heracleum persicum	persianjättiputki	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	erittäin haitallinen	eritt... haita...

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Kasviryhmä	Suositus Helsingissä	Helsingin vieraslajilinjauksen haittaluokka (2015)	Kanstrasien haittaluokka (2015)
Heracleum sosnowskyi	armenianjättiputki	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	erittäin haitallinen	erittäin haitallinen
Impatiens capensis	lännenpalsami	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Impatiens glandulifera	jättipalsami	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Jakobaea cannabifolia	hamppuvillakko	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	tarkkailtava
Lupinus nootkatensis	alaskanlupiini	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	tarkkailtava	tarkkailtava
Lupinus polyphyllus	komealupiini	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Lysichiton americanus	keltamajavankaali	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	tarkkailtava
Petasites hybridus	etelänruttojuuri	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Petasites japonicus ssp. Giganteus	japaninruttojuuri	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	tarkkailtava
Poa chaixii	puistonurmikka	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		tarkkailtava
Reynoutria x bohemica	hörtsätatar	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Reynoutria japonica	japanintatar	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Reynoutria sachalinensis	jättitatar	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Solidago altissima	korkeapiisku	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Kasviryhmä	Suositus Helsingissä	Helsingin vieraslajilinjauksen haittaluokka (2015)	Kanadan vieraalajin haittaluokka (2015)
Solidago canadensis	kanadanpiisku	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Solidago Canadensis-ryhmä 'Leraft', 'Golden Mosa'	tarhapiisku	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		
Solidago gigantea	isopiisku	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Symphyotrichum salignum	pajuasteri	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	haitallinen
Symphytum officinale var. bohemicum	valkorohtoraunioyrtti	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	tarkkailtava	tarkkailtava
Symphytum officinale var. officinale	tummarohtoraunioyrtti	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	tarkkailtava	tarkkailtava
Symphytum uplandicum	ruotsinraunioyrtti	ruohovartinen kasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	tarkkailtava	tarkkailtava
Cabomba caroliniana	karheaviuhkalehti	vesikasvi	EI ISTUTETA		
Ceratophyllum submersum	hentokarvalehti	vesikasvi	EI ISTUTETA	tarkkailtava	tarkkailtava
Eichornia crassipes	kellusvesihasintti	vesikasvi	EI ISTUTETA		
Elodea canadensis	kanadanvesirutto	vesikasvi	EI ISTUTETA	haitallinen	haitallinen
Elodea nuttallii	kiehkuravesirutto	vesikasvi	EI ISTUTETA	tarkkailtava	tarkkailtava
Glyceria maxima	isosorsimo	vesikasvi	EI ISTUTETA	haitallinen	haitallinen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Kasviryhmä	Suositus Helsingissä	Helsingin vieraslajilinjauksen haittaluokka (2015) - erittäin haitallinen - haitallinen - tarkkailtava	Kanstrajin haittaluokka (2015) - erittäin haitallinen - haitallinen - tarkkailtava
Hydrocotyle ranunculoides	sumasammakonputki	vesikasvi	EI ISTUTETA		
Lagarosiphon major	afrikanvesihäntä	vesikasvi	EI ISTUTETA		
Myriophyllum aquaticum	isoärviä	vesikasvi	EI ISTUTETA		
Nymphoides peltata	lammikki	vesikasvi	EI ISTUTETA	tarkkailtava	tarkkailtava
Anagallis arvensis	peltopuna-alpi	maisemapeltokasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		tarkkailtava
Galega orientalis	rehuvuohenherne	maisemapeltokasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ	haitallinen	tarkkailtava
Papaver rhoeas	silkkiunikko	maisemapeltokasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		tarkkailtava
Asclepias syriaca	mesisilkkirytti	kausikasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		
Cenchrus setaceus (Pennisetum setaceum)	arabiansulkaheinä	kausikasvi	EI ISTUTETA/KYLVETÄ		

Kuvat

Image not found or type unknown

Erittäin haitalliseksi vieraslajiksi osoittautunutta kurturuusua (*Rosa rugosa*) ei istuteta. Peruskorjauksen yhteydessä istutukset korvataan toisella kasvilla. Yksinkertaiskukkaisen kurturuusun sijasta istutetaan kerrannaiskukkaisia tarhakurturuusulajikkeita.

Lisätiedot ja -lähteet

www.vieraslajit.fi Helsingin Vieraslajilinjaus 2015. Helsingin kaupunki, ympäristökeskus. Kansallinen vieraslajistrategia 2012. Maa- ja metsätalousministeriö. 127 p. EU:n vieraslajiasetus (2015) ja vieraslajiluettelo (2016), luettelon täydennys 15.8.2019 Kansallinen vieraslajilaki 2015, Asetus kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista 2015, Asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 2019 ja asetuksen vieraslajiluettelo (23.5.2019)

Katso myös

[Havu- ja lehtipensaat](#)

Hakusanat

[vieraslajit](#), [haitalliset vieraslajit joita ei istuteta](#), [ei istuteta](#)

Image not found or type unknown

